

ZOLOŠKI I BOTANIČKI VRTOVI

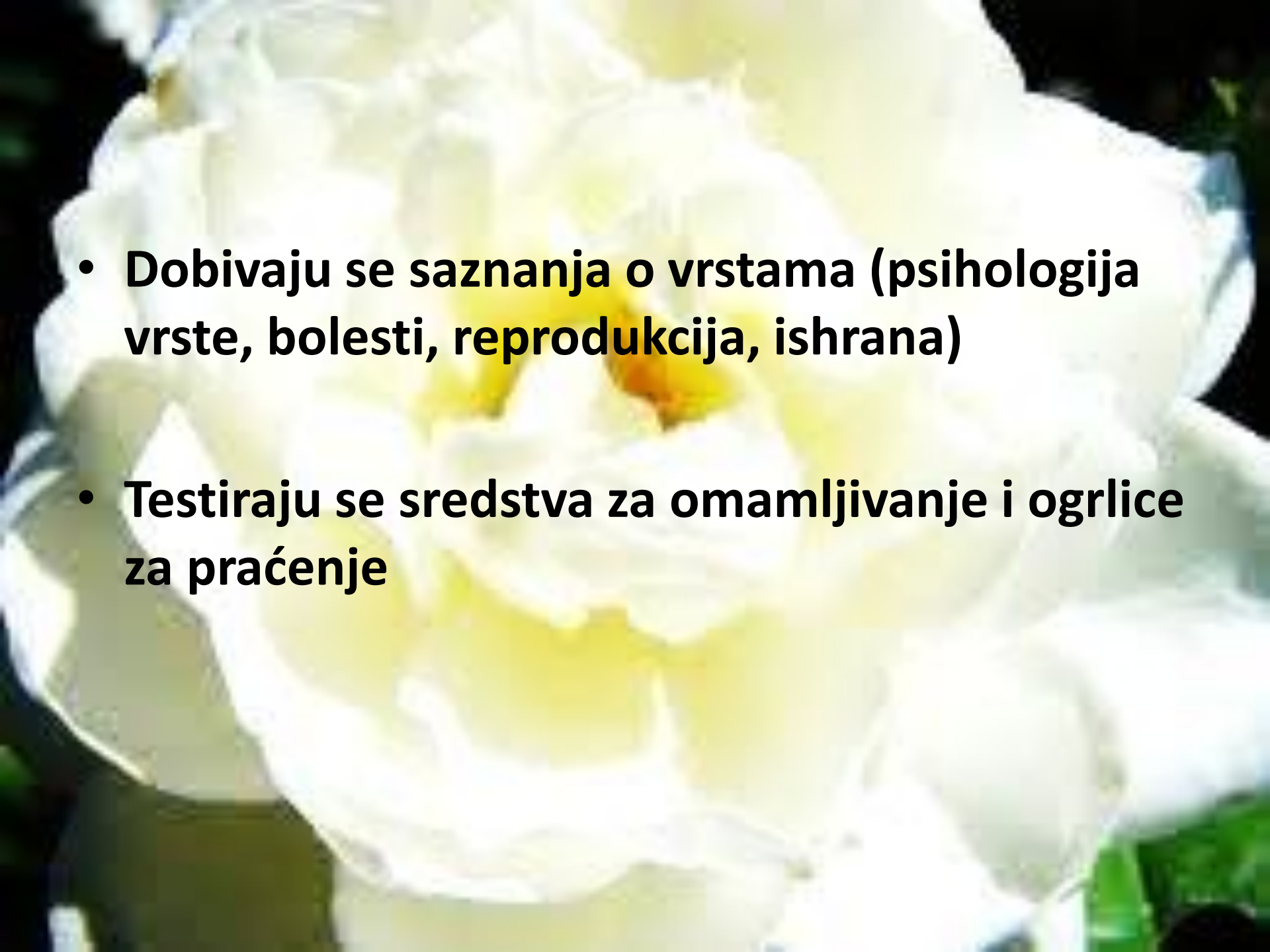
-
- **Zološki vrt**
  - **Akvarij**
  - **Botanički vrt**

Svrhe: - rekreacija, edukacija, istraživanje
- centri za očuvanje *ex situ*
bioraznolikosti (izvan prirodnog
staništa)

PROMJENA ULOGA

- Zološki vrtovi i akvariji – 600 milijuna ljudi
- Botanički vrtovi – 200 milijuna ljudi
- Prije → zabava
- Sad → edukacija
- Okruženje postaje sve sličnije prirodnom staništu

-
- **Dobivaju se saznanja o vrstama (psihologija vrste, bolesti, reprodukcija, ishrana)**
  - **Testiraju se sredstva za omamljivanje i ogrlice za praćenje**

IZGRADNJA ARKE

- Metafora za *ex situ* očuvanje vrste

Neke vrste postoje **jedino** u zatočeništvu (EW)

2005. godine → 24 biljne vrste

→ 36 životinjskih vrsta

ZAPISNICI O PODRIJETLU I RODOVNICE

- Kod ex situ očuvanja izbjegava se umjetna selekcija

2 tipa uzgoja u zatočeništvu:

1. Uzgoj jedinki kao izložbenih primjeraka
2. Uzgoj jedinki koje će naseliti u divljinu

-
- prate se rodovnice i obiteljsko stablo svake jedinke – održavanje genetičke raznolikosti

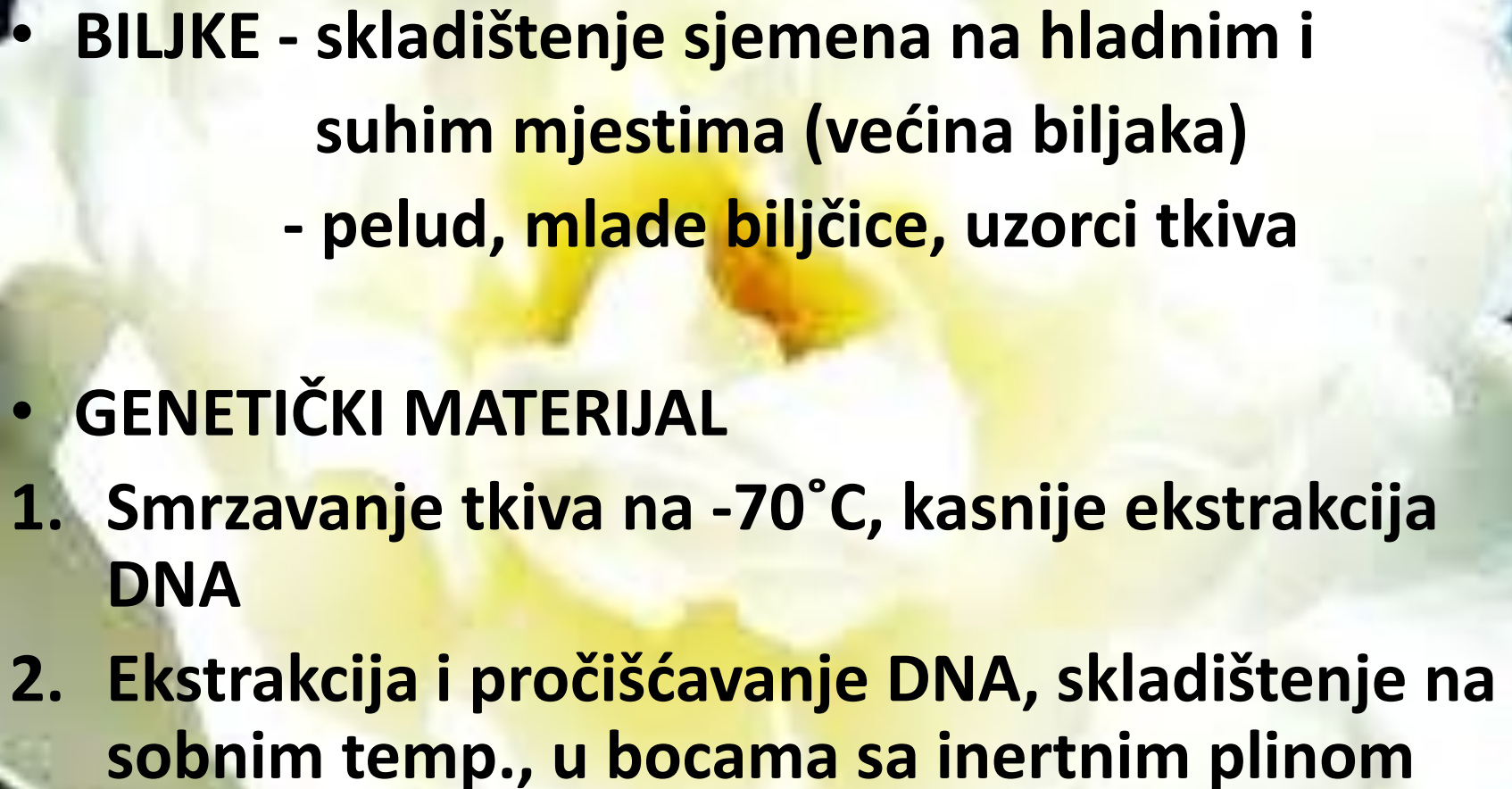
„PROSJEČNO SRODSTVO” – mjera srodstva
(podaci iz rodovnice)

- razmjenjivanje jedinki za razmnožavanje (skupo)
- prijenos embrija

POHRANJIVANJE U SVRHU OČUVANJA BIORAZNOLIKOSTI

- **MIKROBI - liofilizacija**
  - čuvanje u tekućem dušiku (-196°C)
- **ŽIVOTINJE - smrznuto sjeme i embriji**
  - umjetna oplodnja (uobičajena za domaće životinje, eksperimentalna za divlje)

-
- **BILJKE** - skladištenje sjemena na hladnim i suhim mjestima (većina biljaka)
    - pelud, mlade biljčice, uzorci tkiva
  - **GENETIČKI MATERIJAL**
    1. Smrzavanje tkiva na -70°C , kasnije ekstrakcija DNA
    2. Ekstrakcija i pročišćavanje DNA, skladištenje na sobnim temp., u bocama sa inertnim plinom

SUČELJE *EX SITU* – *IN SITU*

- *Ex situ* bi trebalo biti privremeno, dok se ne omogući ponovo vraćanje vrste u njezino prirodno stanište
- Popunjavanje divlje populacije sa jedinkama uzgojenim u zatočeništvu

OČUVANJE DOMAĆIH VRSTA

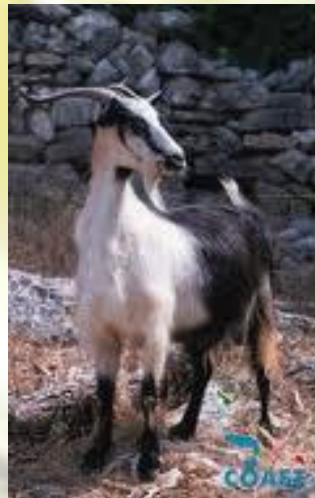
- Zatočeništvo je njihovo prirodno stanje
- Umjetnom selekcijom dobivaju se željene osobine (dobri prinosi, zadovoljavanje potreba korisnika)

Razvoj vrsta koje se prilagođavaju stalno mjenjajućim potrebama (tehnologija, okoliš, potražnja)

- **Javlja se sve veći interes za spašavanje rijetkih lokalnih pasmina**

Pitanja:

- 1. Koji su tipovi uzgoja u zatočeništvu?**
- 2. Na koji način se pohranjuju mikrobi?**